

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 7.—Núm. 328.—Dissapte 24 de Novembre de 1906

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIO CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALA

CARTES VISTES

Tot just arribava a Madrid la notícia de l'explendorosa festa del 20 de Maig, de aquell espectacle hermosíssim ahont se consagrà la generosa idea de la Solidaritat Catalana, que les agències telegràfiques nos anunciaren lo propòsit d'en Moret d'embestir resoltament la qüestió religiosa. Cregué'l més fals y més voluble dels polítics espanyols que ab això's podia deturar lo moviment solidarista de Catalunya, que aquesta qüestió religiosa, sempre delicada y difícil, causa dels més grossos trastorns dels pobles, tindria la virtut de dividirnos, aniquilant d'aquesta manera l'esforç gegantesch de la nostra terra per assolir la desitjada autonomia.

Y veusquí un dels errors més grans d'en Moret, lo que dona la mida de sa incapacitat per governar y de l'ignorancia en que viu respecte a les coses de Catalunya. Ell, que a totes hores predica patriotisme, que en nom d'aquest sentiment sab fins encadenar pobles y amor- d'assolar ab lleys inicues y inhumanes, no pot comprendre que la virtut del patriotisme està tan arrelada en la nostra terra que s'estén uniforme y sobirana per damunt de les creences y dels ideals socials y polítics. Ell, President del Concili de Ministres, ab un representant en cada Govern civil, ab un alcalde de real orde en cada poble, ab un policia, més o menys ben vestit, però a la fi policia, en cada carrer, no s'entera, encara que per tot arreu se pregoni, que la primera qüestió que tractà la Comissió de Solidaritat al constituirse, fou la religiosa, convenint en que aquesta, com la política, com la social, estant fóra de sa esfera d'acció, may devia preocupar-la ni per tant dividirla.

Però es lo cas que si'ls governs d'Espanya en quelcom son conseqüents y tossuts en los seus errors, y per això del Maig ensà que ab més o menys deccisió's ve parlant de la qüestió religiosa. Se dona una notícia, mirant desseguida l'efecte que produeix a Catalunya... Y efectivament, es a Asturias, a Andalusia o a Valencia ahont se produeix lo conflicte, perquè aquí la gent, allisonada per una dolorosa experiencia, sab apartarse ja dels mirallets que usen a Madrid per cassar aloses.

Serà que a Catalunya'l sentiment religiós no està tan arrelat? No, precisament creyem nosaltres tot lo contrari, y tenim per segur que a causa de lo arreladíssim d'aquest sentiment, se professa y's practica aquí ab més fermesa, convicció y, sobre tot, ab més serietat que en lloch d'Espanya. Aquesta es la causa al nostre entendre de la diferencia que marca la conducta que s'està seguint aquí y fóra d'aquí. Aquí ni'ls Prelats excitin al poble, ni aprofiten l'excitació per fulminar apassionades censures, ni la gent de l'una o de l'altra banda s'alarma y provoca conflictes. Allà processos de bisbes, de Capítols, qüestions d'orde públich, protestes y cops de pedra. Es que a Catalunya, terra beneida de llibertat y tolerancia, tant los de dalt, com los de baix, los d'una tendència o de la contraria, tothom ne comensa a estar segur de lo que és, de quines són llurs idees y sentiments, y ningú, per tant, té necessitat de declararho a crits o a cops de pedra o trayentse'l fetge.

Ne volen un exemple?... Erem a Barcelona dos o tres dies abans de les penúltimes eleccions legislatives. Lluitaven desesperadament uns contra'ls altres, catalanistes, carlistes y republicans. De la nostra banda no passava dia que no's celebrassin cinch o sis mitings en los que hi prenien part los nostres oradors més fogosos; los carlistes, ab en Mella al cap, no's quedaven pas curts, y'ls republicans ab brahó y entusiasme may vist preparaven aquella brillantíssima victoria dels 35.000 vots. Una nit, a una mateixa hora, acabaren los

mitings dels tres combatents, y les tres corrués de gent, milers de persones per cada banda, se trobaren y toparen al mitj de la Rambla. No hi hagué ni una mala acció, ni una paraula, ni una mirada rencorosa. Tothom, satisfet d'haver exercit un dret, ab plena llibertat y respectant l'opinió dels altres, seguí la seva ruta. Aquelles mateixes masses, en altre punt d'Espanya haurien promogut al toparse una batalla campal. Per això al cap de dos anys, s'ha pogut realisar aquí'l magnífich y patriòtic moviment de Solidaritat, y a Madrid govern y poble, polítics y vulgus, no'l comprenen.

Demà, a Reus, tenim entès que s'hi celebran dos actes de propaganda: un per protestar dels projectes antireligiosos del Govern, y un altre organitzat pels elements radicals per contrarrestar los efectes del miting catòlich.

Que se'n recordin los uns y'ls altres que Catalunya'ls mira a tots y'ls estima per igual, ja que tots son fills de la terra. Que se'n recordin de que les divisions en lo sí de les famílies no porten més que desgracies y dies amarchs. Que se'n recordin que la salvació de la Patria depèn de tots per igual y que demà será necessari que s'ajuntin tots per defensarla de qualsevol enemic. Que se'n recordin de la nostra constant tradició de llibertat y tolerancia. Que se'n recordin que ha sigut també practica sempre seguida pels governants que patim, la d'afondrir les divisions del poble català per a mellor oprimir-lo y explotarlo.

PERE MONCADA.

Preparantse soplug

Quan lo cel s'ennuvola, tothom procura proveir-se de paraigua. Així en Salvador Canals, diputat maurista per Valls y home previsor en gran manera, pren les seves mides per no mullarse quan arribi'l ruixat de les vinentes eleccions. Expert com ningú en lo ram de la meteorologia política, prevéu tots los perills d'aquest desvetllarse del sentiment català que ha dut la Solidaritat catalana, perills que són una menassa d'anulament per tots los diputats que no senten de cor les reivindicacions catalanes, que no estiguin en tot y per tot al servey d'elles, y procura situarse en posició estratègica, fent una mitja rialla de coqueteria als catalans, sense per això renegar dels seus compromisos de perfecte maurista.

Heusquí explicat lo secret motiu de aquesta extranya tendresa que li ha agafat impensadament per la llengua catalana; heusquí perquè ha proposat a la Comissió d'Instrucció Pública, de la general de Pressupostos, que's crei en l'Universitat Central y ab caràcter obligatori per al doctorat de Filosofia y Lletres, un curs de literatura y llengua catalana. Més lo sotil diputat per Valls s'enganya de mitja a mitj si's creu guanyar ab això'l nostre agraïment, la nostra simpatia. No es establint una decorativa càtedra a Madrid, una càtedra hont s'estudii la nostra literatura y la nostra llengua, com una cosa extranya, com una cosa morta, curiosa però absolutament inútil, de la mateixa manera que s'estudia l'hebreu o'l xinès; no es ab aquesta càtedra com se pot donar satisfacció al desitj que tots los catalans sentim de dignificar la llengua catalana.

Nosaltres no volèm una càtedra de català a Madrid, sinó que les volèm a dotzenes, a centenars, per tot Catalunya. No volèm que la nostra llengua s'ensenyi com una superfluitat decorativa a ne'ls doctors en Filosofia y Lletres, sinó que volèm que s'ensenyi a tots los catalans sense distin-

ció, desde la montanya al mar, desde la ciutat més gran fins al poble més humil de la terra catalana. Y no sols volèm que s'ensenyi'l català a tots los catalans, sinó que volèm que se'ls ensenyi en català desde'ls primers rudiments de l'escola primaria fins a l'ensenyansa més superior de l'últim grau universitari, per a que tots los catalans puguin donar forma als fruits del llur pensament, sense la traba d'haverlos de traduir a una llengua o d'una llengua que no es la seva, que no respón a lo íntim del llur pensament.

Si'l diputat maurista per Valls vol reintegrarse a n'aquest moviment de renaixensa catalana, si vol ésser digne de la representació catalana que avuy rumbeja, si vol assegurarla per a més endavant, defensi de la manera que ell sab ferho aquestes justes reivindicacions, y aleshores si que'l nostre agraïment lo consagrarà diputat per Catalunya.

Més no hi há perill de que ho fassi. En Canals es abans maurista que tot: lo seu amor a la nostra terra y a la nostra llengua no arriba més que a ferli proposar la platònica creació d'una càtedra de llengua y literatura catalana a Madrid.

Y no es pas, certament, ab serveis de aquest calibre que en Canals se farà mereixedor de que'ls vots dels catalans, lo portin a les Corts, com vera representació de l'esperit de Catalunya.

J. POUS Y PAGES.

(D'El Poble Català.)

La Comissió de Solidaritat Catalana

AL PÚBLICH

La Comissió de Solidaritat Catalana, convensuda de que avuy ab més entusiasme que may deu seguir la feina patriòtica que ab tant entusiasme ha secundat lo poble català, creu arribada l'hora de donar compte públicament de la seva gestió econòmica, d'alguns dels seus acords y de les indicacions que creu pertinents per l'actual moment polítich.

INGRESOS

Pesetas

Producte de la subscripció	26.310'23
Id. de la funció de gala	4.209'30
Id. id. id. venda de medalles	11.030'84
Total	41.530'37

GASTOS

Pesetas

Festes de l'Homenatge	25.680'00
Volum dels discursos	2.580'00
Actes públics	1.327'00
Medalles y plafons	9.986'30
Impresos varis	3.612'65
Lloguer, sagells, gastos escritori, etc.	4.198'80
Personal d'oficines	3.273'00
Total	37.658'75

Existencia en caixa: 3.891'62 ptes.

EXISTENCIAS

Pesetas

Metàlich	3.891'62
Medalles	2.000'50
Plafons	470'00
Paper	900'00
Volums per la venda	1.000'00

Haver de la Comissió: 8.852'12

La Comissió té a disposició del públich los comprovants d'aquesta liquidació, tots los dies feiners fins al 30 del corrent de quatre a sis de la tarde.

Creient la Comissió de Solidaritat que un dels seus fins es moralisar les costums polítiques del nostre país y entre elles

assegurar lo respecte y lliure exercici del dret del sufragi a tots los ciutadans, ha acordat invertir les 8.852'12 pesetas o les que resultin de la liquidació de totes les existencies, en montar unes oficines que facilitin als ciutadans l'exercici dels drets y entenguin en tots los incidents que ab la constitució y finalitat de Solidaritat se refereixen.

Així mateix ha acordat repartir en la següent forma'l volum que conté'ls discursos pronunciats al Congrés y al Senat contra'l projecte de llei de jurisdiccions: un exemplar de luxe y deu usuals a cada un dels diputats y senadors de Solidaritat; un a cada diari d'Espanya y als principals d'Europa y América; un a cada una de les entitats adherides a l'homenatge.

Lo volum, que consta de 365 planes, en quart major, se vendrà a una pesseta, a les oficines de la Comissió, diaris y entitats que vulguin contribuir a fomentar los ingresos de Solidaritat, y a 7'50 pesetas los deu volums per la revenda. Pagos al comptat y sense admetre devolucions.

La Comissió, després de canviar impresions sobre l'orientació que deu donarse a la Solidaritat catalana, d'examinar lo portentós desenrotll que ha aconseguit en l'opinió pública de Catalunya, y de defensar carrech d'algunes desviacions de concepte y fi de la Solidaritat en certes poblacions ha acordat:

Primer. Publicar un manifest en lo que's concretí'l fi actual de la Solidaritat catalana y medis d'aconseguir-lo.

Segon. Fer present a les Junes locals de Solidaritat constituïdes en algunes poblacions, la necessitat de que deixin de funcionar fins lo moment en que's decideixi l'oportunitat d'exercir una acció comú en cada cas concret y determinat.

Tercer. Encarèixer a les diferents agrupacions republicanes, federalistes, catalanistes, tradicionalistes, integristes, y d'interessos morals, materials y de cultura adherides a Solidaritat catalana, la necessitat d'evitar confusions mantenint llurs respectius organismes y l'especial significació que tenen dintre de l'opinió catalana y fent que la tolerancia y'l respecte a les idees agenes siguin garantia y defensa de les propies y mantenint aquelles relacions de cultura política que ennobleixen als pobles y'ls fan dignes de governarse a sí mateixos.

Mantenint aquesta independència y enfortint als diversos grupus intel·ligents en Solidaritat, aquesta seguirà viva y armònica per a exercir la seva acció benefactora en cada moment y en cada cas que la defensa y la salvació dels principis que defensa ho aconsellin.

La Comissió, que no té altra forsa ni altra vida que la que li presta l'honrosa confiança que Catalunya li ha dispensat, procurarà, com fins ara ho ha fet, si aquella no li falta, orientar y aconsellar aquest gran moviment del poble català dintre dels límits que segons lo seu patriòtic saber y entendre deu desenrotllarse, lluitant contra tots los obstacles y tots los enemics que entorpeixen y combaten la Solidaritat Catalana.

Barcelona, 16 de novembre de 1906.—Joseph Roca y Roca.—Francesch de A. Cambó.—Miquel Junyent.—Joseph Maria Vallés y Ribot.—Domingo Martí y Julià.—Jaume Carner.—Amadeu Hurtado.—Pere Rahola y Molinas.

L'EDUCACIO EN LA DONA

Locució concisa, colossal pensament: dir educació de la dona és sentar la creació, sino essencial, al menys física, intel·lectual y moral, no ja de l'Home, sino de la Societat, de l'Humanitat tota. L'home sens la dona es un ser incomplet, ser complementari obtús o agut; mánca'l comple-

ment, la dona, no sols baix lo punt de vista de la generació, de la continuació de la vida humana material. Esplayant nostre mirada a l'ample horitzó de la vida moral, de la sociologia, de l'organització de la família, de la societat, la missió de la dona's presenta immensa a nostre consideració: baix lo punt de vista genètic, sa existència es al menys tan necessària com la de l'home; respecte a la generació, a la formació, a la creació de l'home moral, sa importància resta molt pel damunt del nivell de l'home.

Aquest ve a ésser en la vera noció, en lo nobilíssim concepte d'home, s'er racional, s'er lliure, s'er perfectible, s'er moral, s'er posterior y superior a la materia al mineral, al vegetal, a l'instint, a l'animal irresponsable, automata, en una paraula; lo que la dona sab o vol fer. En aquest punt estan d'acort tots los pensadors. Si la dona no sab crear a l'home moral, a l'home social y perfeccionat, relativament perfecte, la dona es ignorant no está educada. La generalitat de les dones, per desgracia de la societat, está donada en dos abims; manca d'educació o dolenta educació: lo sobrant no forma mes que limitadísima excepció. Lo progrés humá axis físich com moral, ha lluitat, lluita y lluitará enfront de tres potents obstacles que fan que llur acció sia petita, feble o bé intermitent; l'ignorancia o la preocupació, l'egoisme, y la mala fe. La gran palanca moral de la dona ha sigut desconeuguda per la generalitat dels pobles y dels temps y estem encare's pot dir ab atrevida paraula: a la mitja nit de l'educació de la dona, la llur grandesa no prové sols de la maternitat física sino de la maternitat moral. Aquella fou establerta espontanea, universal, de mil maneres: la maternitat, la creació moral sembla tenir son esplendor en lo gran sacerdoti de la muller en la familia, en la societat. En efecte, donar fills y alletarlos saben ferho y ho fan perfectament tots los mamífers, y a sa manera tots los sers reproductius de l'Univers. Oir la paraula enlairada dels seus debers morals, apropiársela, ferse seva l'idea y esplanarla en la practica de la vida, difundirla, és la missió de la dona, grandiosa, desconeuguda. Cessar Cantú en son còdich del Manú diu que «L'home y la dona forman una sola persona, y l'home complet se compón: de sa persona, de la dona y del fill». A n'aquí no tenim inelòs ni una sola paraula de la llur missió moral y social de la dona, sols se parla de sa facultat genética-reproductiva. Y encara aquest triomf en la dignitat física de la dona, es ofuscant, es entrompant per la poligamia; la poligamia india no porta pas la degradació de la mahomeica, ni a la més envilida de certes gentes que porten lo nom de cristianes y viuen com cinichs, sens responsabilitat, sens penalitat, sens compensació quiscuna respecte de la dona que portan y mantenen en la degradació y fins respecte a l'innúmera llista d'illegitims de que s'inonda'l mon y befa la moral y les rasses.

Entes per mi d'aquesta manera, lo que deu ésser la dona catalana, la dona humana, vuy remarcar a l'ensemps la marcada influencia de la dona en lo cumpliment de les lleys en la política y orientació dels pobles. Es evident que les lleys són filles de l'educació y de les costums. No ho es menys que les dones són les brújules de les costums, perquèls homes, afeminats per sa manca de virilitat, d'educació moral, per la manca del dever, arrastrats solament per ses passións de plaers voluptuosos, los que no han après ni volen apèndrer a dominar y dirigir, acaben sempre per cedir a les astutes y capritxoses insinuacions de feblen sentit; y aquestes fan les costums y aquells les suscriuen y les codifiquen.

De males fonts no poden pas venir bones aigües, de males costums no vindran pas bones lleys. Per això deuriem condemnar l'actual statu quo; vulgám que en tots los terrenys vinga la noble y ilustrada competencia de la dona ab l'home; no temeu la competencia, ni científica, ni profesional, ni jurídica, ni política de la dona; volguéula, desitjeula, car nos afavoreix a l'ensemps que a la societat a que pertanyem, a la Patria a qui estimem, de quina en som fills.

L'Alemanya, los Estats Units d'América, la Suissa, Fransa, etc., compten ab un innumerable nombre de dones literates, científiques, artistiques, moralistes y polítiques en tota l'extensió de la paraula; he llegit que en lo Palau de Justicia de París feren jurament pera exercir la professió d'advocat dues dames respectables; mademoiselle Mille y madame Benezach. Es nombrosa la legió de les «advocades» franceses, quasi tant com la de doctoreses en Medicina.

No es, donchs, lo sexe femení menys apte que'l masculí per lo que s'entén a les professions que'ls homes tenen per ús exclusiu d'ells: los estúpids se'n riuen y titllen d'excèntrics y neuròtiques les dones que volen fruir de sa personalitat; volen ésser les benefactores de les noves societats, que esdevindran moralment y materialment més perfectes.

Per xò es, a nosaltres catalans, que volem reconstituir la Patria materialment, a qui'ns toca pensar en reforsaria moralment car aixís solsament podrèm conseguirho y això ho trobem en la dona. Dignifiquemla, instruimla, enlairemla dels rastres carnatges, renteu-la la cara del misticisme exagerat que apareix revestida ab exuberancia, emprò feula creyenta de veritat, no de boca, no de conveniencia; y feula a l'ensemps la Devesa de nostres ensomnis, y aleshores podrèm comensar la revolució de la nostra Patria y serem un dels pobles poderosos, rics, y espill de les democracies.

RICART N. DELHOM.

Estudis Universitaris Catalans

Càtedra d'Historia de l'Art Català

Los temples de Tarragona.—L'edicol de Fabara

Lo mateix que en lo curs anterior, les parèts de la sala gran de San Lluch van enriquitse de dibuixos de detalls, seccions, plantes y alsats dels monuments que, com a tipus de l'obra arquitectònica, van passant per la vista dels assistents a la càtedra del senyor Puig y Cadafalch.

La lliçó del dia no era menys interessant que les anteriors, tota vegada que d'un dels temples que anavem a estudiar, essent l'únic que ab riquesa romana hem tingut a Catalunya, no'ns ne queda d'ell més que algun que altre fragment; però en cambi, com va dir lo senyor Puig y Cadafalch en lo seu exhordi, ne tenim documents escrits, y, encara que pobres, algun de gràfic, cosa que no passava ab lo de Vich.

Pels documents escrits que's va citar lo mestre, vam podernos fer càrrech de l'importància que tenia'l nostre temple de Tarragona entre'ls romans; així, Tácit lo cita dient que va ser fet en temps de Tiberi. A Mitilene, a l'illa jònica de Lesbos, situada prop de les costes asiàtiques, s'ha trobat una làpida ab una inscripció parlant del temple de Tarragona; una làpida de Tarragona parla del *curator* del temple, mena de director administratiu y tècnich enviat desde Roma.

Tots aquests datos ja'ns fan creure en una importància superior del temple de Tarragona, importància que venen a testificar les monedes tarragonines que s'encunyaren ab la fatxada del temple, y altres en que hi havia l'ara o l'estatua que's venerava a l'interior.

Per aquests croquis monetaris veyem que'l temple d'August era octástil, es a dir de vuit columnes a la fatxada; y si anem a consultar a Vitruvi, que com hem dit altres vegades, va estudiar y metodisar tots los temples, trobarem que'ls temples octástils eren *dipters*, es a dir lo pòrtich que'ls voltava estava compost de dues rengleres de columnes. De manera que'l nostre temple estava vestit segons la forma més gran de sumptuositat.

També va fer veure'l senyor Puig que'l temple de Tarragona pertanyia a la classificació dels *Eustyls*, puig en ella diu Vitruvi que l'intercolumni central ha de tenir un *módul* més, y efectivament, en les monedes apareix aqell ab l'intercolumni central més espaiat.

Sabuda, ab aquests datos, la fisonomia de conjunt del temple, varem passar a estudiar lo seu detall en los pochos testimonis que'n esten.

Pera això'l catedràtic se va remontar a l'invasió intelectual de la Grecia en lo poble dominador. Va recordar aquell renaixement arqueològich que's va operar entre'ls grechs, 50 anys a. de J., en que's varen afinar les obres esculptòriques devenint riques, naturalistes, y fins d'una finor impropia pera'l material pedra en que eren executades. Aquest renaixement de l'art grech va matar la primera tendencia etrusca dels monuments romans en que la construcció era de mahó y fusta; y'l marbre empleat després d'aquesta nova influencia, y la manera esculptòrica nova, que's va trobar en l'*Ara Pacis Augusta*, los trobem en lo fris descobert a Tarragona que sens dubte pertany al temple d'August. Aquest emperador, per l'influencia grega va deixar lo mahó pera usar lo marbre y

va elegantisar les formes.

Efectivament; reconstruintnos en l'imaginació, ab los datos que'ns va donar lo senyor Puig y Cadafalch, lo temple d'August de Tarragona, veyem que havia de ser obra magna, digna de l'emperador a qui anava dedicat.

A Tarragona n'hi havia hagut d'altres de temples; lo senyor Puig nos va parlar del de Júpiter que se suposa dedicat a n'aquest deu, pel lloch elevat que en la ciutat ocupava. D'ell ne resten sols un capitell que's conserva al Museu tarragoní y uns fragments del fris que's guarden als claustres de la Catedral.

Lo capitell es d'un interès particular, perquè pertany a l'impropiament dit nou ordre, introduït pels romans. Es lo capitell anomenat *compost* per estar format per les fulles d'acante corinties en la meitat inferior, y de les perles, ous y volutes jònichs en la part superior.

Lo senyor Puig va presentar capitells romans d'aquest ordre, que'ls moros al bastir la mesquita de Còrdova van recullir juntament ab altres de visigòtics.

També va consignar lo senyor Puig la existència d'altres temples a Tarragona mateix, coneguts per làpides commemoratives: lo de Minerva Augusta, del que's diu se'n va restaurar lo frontis y l'exedra; un'altra làpida que parla de la construcció d'un edifici sagrat. Y fóra de Tarragona's coneixen, per inscripcions, lo de Serapis a Empúries, y algun altre com lo de la Magna Mater a Mahó, etc.

Aquí va dir lo senyor Puig, que si's de tenia tant en l'estudi d'aquests temples es perquè aquests són d'una gran trascendencia en la decoració no sols romana, sino en l'estil arquitectònic que ha devingut mundial.

Les formes decoratives, que entre'ls temples eren conseqüència de la seva construcció, han esdevingut després decoració en altra mena de construccions, y fins la forma templaria ha sigut usada en edicols funeraris, com per exemple, en lo de Fabara, situat prop de la frontera aragonesa.

En aquest edicol, que ha sigut detinguda y metòdicament estudiat pel senyor Puig y Cadafalch, hi veyem aquesta idea, abans dita, dels romans. En lo frontis les columnes, que en lo temple tanquen un espai quadrat, aquí tot just deixen pas entre elles y les parets de la cel·la; y pels costats unes antes són lo recort del *pterion*, quals columnes sostenen lo fris que aquí es sostingut pel mur de la cel·la.

Lo fet de ser aquest edicol d'ordre dòrich, fa que'l professor repassi lo que referent a n'aquest ordre havia dit lo curs passat pera anar a parar a la degeneració en que va devenir aquest hermós capitell, convertit en una forma motllurada.

Y aquí's va acabar la lliçó.

LO SENYOR SADURNÍ

Aquell any los tocava un hoste més lo dia de la festa major.

Això ray, no venia pas d'aquí, un més un menys.... Després, que les cassoles eren prou grans, y bon compte'n tenia la mestressa de que fins se vessessin de gustosos recaptes en tal dia.

La cobla era ben complerta, y'l senyor Sadurní, fiscorn d'anomenada per tot aquell encontorn, havia tingut la sort d'haver anat a parar a n'aquella casa, ahont tot anava a dojo.

Com si ara'l vegés jo a n'aquell bon músich! Petitó, rebassut, ab un bigoti espurgat arrans de llavi, tot sovint se treya'l mocador de la butxaca per aixugarse les ulleres, que, perfidioses, devien tenir tendencia a entelarse cada minut.

Encare que rodaxó y de color sá, se veyia que'ls anys comensaven a pesarli a l'esquena; però això no li privava de mostrar sempre una fesomia del tot agradable.

Tot seguit nos ferem d'allò més amichs, refermant més l'amistat, al veure que a la sortida de l'envelat, nos trobavem junts a la mateixa sala, ahont hi havia dos llits ben preparats que'ns convidaven a jeure.

Estavem cansats de bò de bò, y en mitj credo vaig trobar-me entre llençol y llençol, mentres ell, ab tota calma, anava trayente la roba del damunt. L'americana, l'ermilla, elàstichs y sabates, tot ho amuntegava ab cuidado a la cadira d'un recó, ahont ja hi jeya tot enfundat aquell fiscorn que, poch abans, esbufegava de deu mil maneres, barrejat ab los altres instruments de la cobla.

Ja boy se'm tancaven les finestretes, quan me'n adono que'l músich, tot atrafagat, buscava per tot arrèu, a la cuenta, alguna cosa.

—Que busca senyor Sadurní—li de-

mano.

—Que busco diu?... Uns escapularis, una reliquia; oh y que són uns escapularis que tenen bona part d'història!

—Que potser són un recort de familiar? —Li vull explicar la seva procedencia perquè vegi si'ls puch tenir afecte.

—Vinga, donchs; passarem una estona més; ara ja l'hem feta... contil!

—Quant jo era músich d'una banda de milicianos, tocava'l bombo, sap?

—Bon instrument per fer soroll.

—Ja veurá; un dia en una formació de gala, d'aquelles que quan lluïem los plumeros nos feyem dar l'acatament per tot arrèu ahont passavem, ab tota marcialitat desfílavem per davant del quefe. Com si ara hi fós! y això que han passat trenta anys!

Los gastadors obrien la marxa; venien los tambors ab uns tambals que ara ja no s'usen, pintats de blau, movent un terrabastall que semblava que s'hagués d'acabar lo món; després nosaltres, la música que tocant un pas doble que... ¡qué compón la marxa de Cádiz y totes aquestes ruqueses que ara's tocan! Allò eren marxas airoses ab uns puntets tan marcats que feyen entusiasmar a les pedres del carrer. Veliaquí, donchs, que jo cop de maneta va y cop de maneta vé, anantme exaltant per graus ab los crits de *¡viva!* que esclataven a tot drap, y tot mirant a un costat y altre no me'n adono que m'entrebanco no sé com jo mateix y decantantme cap endavant toco de bombo en terra, m'acabosso y donem una tamborella tan ben feta bombo y jo que, rodola y rodolarás tres o quatre toms, fins quedar encallats per entremitj de les cames dels demés músichs.

Me plegan ab un nyenyo al cap, y tot sanguejant me fiquen dintre d'una botiga de llauner; me batejan ab àrnica, m'em-bolican, me donan una copeta de retassia pel susto y no'm van deixar moure fins al cap d'una hora que havia passat lo perfecte.

A tot això, agrait per lo que havien fet aquella bona gent, a l'endemà vaig anarhi a ferloshi una visita, y veliaquí que'm trobo que la noya de la casa, perquè'm guardessin de pendre mal, me regala uns escapularis.

Resultat de tot, que'ls tals escapularis van fer lo miracle de que jo m'enamorés de la noya y la noya de mi y al cap de poch temps nos casavem, essent la llaunereta avuy encara la meva dona, y que Déu me la conservi.

—Y'ls escapularis són aquests?

—Justos, aquests mateixos que no me'ls he tocat de sobre ni me'ls tocaré mentres respiri.

—Molt ben fet, senyor Sadurní; consèrvils y dormim que ja es hora y'l sol sembla que ja vulgui treure'l nás.

—Te rahó, sí; vaja, descansar de gust!

—Gracies, igualment.... Ah, escolti: si sent algun crit, no'n fassi cas que la dona diu que molts cops somiant baladrejo....

—Ah, bueno, bueno.... Jo estaré fresch! dich apart, y girantme d'esquena comenso a fer de maneres d'entregar-me al senyor Morfeu.

Però encara no debia fer un quart que dormia, sento com una mena d'enfurrellats terribles que grinyolen ab una veu verdaderament masclé de debò.... Després de l'un gemech l'altre, y uns ronchs de lleó uns ronchs de gegant.... Y que'n treya de vent aquell home per aquelles vàlvules nasseres! Jo crech que fins emfundat y tot aquell fiscorn rebia buf treynt notes a tot drap.

Tòmbat, tàpat cap y tot.... Cá, ni'ls mils! Aquella habitació retronava y no hi havia medi d'agafar la són per cap costat.

—Sr. Sadurní! Sr. Sadurní!.... Si si, ja avisarán; però de prompte sento que comensa a mormolar, mormola que mormola, y com si caminés ab pas marcat, enjega les cames fent sondrogar tot lo llit.

—Ara, ara va bé!—dich també cridant.

Y de prompte fa un giravol, y se'n va cap a la vora y donant un crit esverat, cau de cames en terra aferrantse ab les mans a la capsalera del llit, obrint uns ulls com a bassetjes, mirant fitxo cap al finestró mitj obert sense saber de moment ahont se trobava.

Salto del llit y agafantlo li dich:

—Que té, Sr. Sadurní?

—Ay, ayl, Mare de Déu, diu refentse, ves que somiava.... Trenta anys enrrera.... Tot allò que li he contat.... los plumeros.... lo bombo.... y jo rodolant.... lo llauner y la noya.... los escapularis....

¡Mare de Déu, trenta anys enrrera!....

JOSEPH VAZQUEZ.

Les vetlles a l'Ateneu

La campanya que al Teatre Principal venen realitzant els artistes i aficionats de l'Ateneu de Tarragona, deixarà inesborrable recort. La magnífica restauració del vell Teatre, ha vingut realitzada per una tasca artística de primer ordre. No passa setmana que no hi hagi una estrena i les obres que's representen són de lo més escullit del repertori antic i modern, català i castellà, encara que, com es natural, se dongui preferència a lo nostre, a lo de casa, a lo que sentim i estimem més.

Es per això que els tarragonins no's cansen d'anar al Teatre, y totes les funcions se venen molt concorregudes obtenint algunes d'elles plens colossals y may vistosos.

Al cuidado que's té en escullir les obres, hi acompanya també una presentació irreprotxable. Lo decorat, ha sofert tan radical reforma, que per aquesta part, fins les obres més vistes, resulten noves del tot: Ab una propietat extremada's presenten mirant y tenint en compte's més petits detalls. Lo nostre Teatre Principal donchs, ha retornat de mort a vida.

A les estrenes de *Les Garces*, *La Sirena*, *L'alegría que passa*, *La bona gent* y *Terreres verges*, ha succeït aquesta setmana la representació de la bonica comedia *Lo pleu d'en Baldomero*, que'l públich tarragoní no havia tornat a fruit d'ensà de la mort del genial Fontova. No cal dir que la gent hi rigué de bò de bò y'n sortí ben satisfeta, donchs, per més que se'n guardaven inmemorables recorts, l'interpretació que obtingué l'obra d'en Roca y Roca'l dijous passat sigué encertadíssima. En Torres, la Fremont, la Verdier, en Guittart, en Lleal, en Castells y en González hi estigueren molt bé, especialment lo primer, En Torres, que es un actoras còmic com gaires trepitjen les taules.

Pera demà, diumenge, a la nit, se prepara un veritable aconeximent artístich: la primera representació de la comedia «*Com les fulles*», del genial escriptor italià, Joseph Giacosa, mort fa poch. Es aquesta una de les mellors produccions del teatre modern y està trobada a casi tots los idiomes, essent feta la traducció catalana pel nostre gran novelista En Narcís Oller. En Giacosa, porta a l'escena un tros de viventa realitat, pinta caracters de ma mestre, y fa parlar als personatges un llenguatge tan expontani que enamora. Se tracta, en fi, d'un gran autor dramàtic y d'una obra hermosíssima.

Ne parlarem la vinenta setmana, a l'enssemps que podrèm donar compte de la nova comedia del nostre amic En Joseph Vázquez, que porta per títol «*Les trifugues de Cà'n Cosme*» y s'estrenarà'l dijous.

NOVES

Com més s'apropa'l dia, senyalat pera'l grandios concert inaugural de l'*Orfeó tarragoní* més creix l'entusiasme entre'ls orfeonistes y'ls socis protectors del mateix.

A hores d'ara's fa difícil trobar un sol palco y les demés localitats, no cal dir que aniran empenyadíssimes. Los ensaigs son al seu ple, y en ells s'hi trasllueix lo arrodonides que resultaran les obres musicals, donchs are mateix, oïdes en un saló, produeixen un efecte per demés sorprenent, efecte que indubtablement será més grandios en lo Teatre.

La setmana entrant quedarán enllestits los artístichs y luxosos programes pera'l Concert, y la *Senyera* és molt probable que també.

No volèm parlar en elogi d'abdós treballs, donchs preferim que'l públich tinga una impressió més viva al vèureho, sense adelantarlí per endevant detalls y explicacions que foren debils davant de la realitat dels mateixos.

Nos ha visitat l'Unió de dependents de drogueria, ultramarins y comestibles, preguntantnos que fém avinent a la Junta de Reformes Socials y al Senyor Alcalde, l'incumpliment que alguns establiments fan de la llei del descans dominical, ab forsa perjudici dels dependents, donchs no gosen de l'escassa llibertat que tenian fins ara la poch, degut a que no hi há gens de rigorisme en fer cumplir aqueixa llei y molts se n'aprofitan pera amoinar als pobres dependents.

Creiem molt raonada y justa la petició d'aquests, donchs a més de perjudicar als dependents, perjudican també als amos que la compleixen estrictament y per això es que en nom dels citats dependents preguem a la primera autoritat municipal que fassi compèndrer a n'aquests senyors

la seva ilegalitat, obligantlos seriament a cumplir la llei, cosa a que'l senyor alcalde creyem que no s'hi negarà pas.

Convalecencies.—**Ovi Lecitina Gíol.**

En nostre editorial última, al consignar l'agraïment als regidors Senyors Artal y Redón per llur defensa en prò de l'*Orfeó* en la sessió de la darrera setmana, involuntariament dexarem de citar als Senyors Oliva y Cavallé, los qui apoyaren igualment y fins més que'ls dos regidors avants citats, l'instancia presentada per l'*Orfeó*, lo que tenim lo gust de fer constar, donchs no fou pas lo nostre intent dexar de fer constar la part del mèrit que correspòn als Senyors Oliva y Cavallé en aquesta qüestió.

La senyora viuda de Poblet nos ha obsequiat ab un elegant y artístich calendari pera l'any pròxim, present ab que tots los anys obsequia als compradors de l'acreditada fàbrica de xocolates Poblet.

Agraïm la fina atenció tinguda ab nosaltres.

Lo passat diumenge se representá al Centre Català lo drama en quatre actes d'En Santiago Rusiñol que dú per títol *El mistich*, en quina execució se distingiren notablement tots los aficionats y d'una manera especial lo senyor Montagut, encarregat del protagonista de l'obra. Les senyores Guerra y Castillo cooperaren al bon èxit de l'obra. Lo públich aplaudí sorollosament a tots y sortí complasculdíssim de la funció.

Pera demà a la nit està anunciada la gran tragedia d'En Guimerà *Mar y cel*.

Sembla que'l públich que hi assistirà será nombrosíssim.

En aquesta mateixa societat hi ha convocada pera demà, a les quatre de la tarde, Junta general extraordinaria pera tractar diferents assumptos de gran interés pera la marxa y prosperitat del Centre.

Regna alguna espectació en aquesta ciutat per lo que puga succeir demà a Reus ab motiu dels mitings que s'hi celebren.

No obstant, per notícies particulars que tenim, sembla que'l bon sentit s'imposará y tothom respectarà's drets y les creencies dels contraris, donant una veritable mostra d'educació y de cultura.

En lo miting organísat pels elements catòlics hi pendrán part, segons s'anuncia, entre altres distingits oradors, los diputats a Corts senyors Vázquez Mella y Albó.

A l'hora d'entrar en màquina nostre setmanari, comensa al Centre Federal la seva conferencia sobre *Solidaritat Catalana*, lo regidor federal, nostre amic En Pere Redón.

Lo públich que hi assisteix omplena la sala destinada a aquestes tasques.

La temperatura a nostre ciutat es bona a més no pugué. Los dies són hermosos y plens d'un sol net y desembarasat que dona goig de pendrer, tant, que resulten impropis de l'època actual.

Nostre distingit amic, lo jove tarragoní En Manuel Guasch y Monravá, acaba d'obtenir, després de brillants estudis, lo títol d'advocat.

Es ab ver gust que li donem la nostra enhorabona, esperant que será'l senyor Guasch digne continuador de son malaguanyat pare (q. a. C. s.), un dels advocats de més nom y respectibilitat que hi ha hagut a Tarragona.

Ahir passá a mellor vida, l que fou corredor real de comers y particular amic nostre, lo Senyor D. Domingo Aléu y Ribé, persona que gosava de fortes simpaties a nostre ciutat.

A la seva atribulada viuda y fills los fem present nostre més sensí pèsam per la inmensa pena que'ls afligeix.

—Neurasténies.—**Neurostédgeno Sugrañes.**

Aquesta setmana ha sigut grosíssim lo moviment que s'ha notat en nostre port, donchs hi havia quatre vapors de carbó y un de blat ocupats en les tasques de descarga a més dels que estavan ocupats en la carga y descarga de mercaderies, oferint ab aital motiu la nostre badia un bell espectacle de tráfeh que'l voldriem vèure sempre.

Se troba malalta de forsa gravetat fins al punt de que ahir fou viaticada la respectable senyora germana de nostre esti-

mat amic y company En Sadurní Ginesa y Salas.

De tot cor desitjem que la malalta trobi ben aviat decisiva mellora y torni d'aquesta manera la tranquil·litat en lo sí de sa afligida familia.

Un èxit que supera'ls càlculs més falaguers que s'havien fet, ha conseguit l'Ateneu de Tarragona ab l'instauració de llurs classes d'ensenyansa. Lo nombre de matriculats fins avuy puja a més de doscents alumnes, a pesar de lo tart que s'ha obert l'inscripció.

Si a n'això s'hi afegeix que'l nombre de associats es de més de 750, tothom haurá de convindre que l'Ateneu de Tarragona ha esdevingut abans d'un any de la seva fundació, la primera associació d'aquesta ciutat.

Avuy s'ha verificat lo sepeli de la que en vida fou virtuosa senyora donya Francisca Dalmau, viuda de D. Antoni Escriu, en quin luctuós acte han quedat patentissades les mostres d'apreci y consideració de que gosa la familia Escriu en nostra capital.

Rebi lo seu fill y distingida familia nostre pèsam mes sentit.

Segons los diaris locals, están ja presentats los models pera la confecció d'uns artístichs fanals que s'instalarien a la rambla de Sant Joan y que foren il·luminats de gas ab bechs Aüer, sense per xò suprimir los archs voltaichs que avuy hi há.

Fora una cosa ben plausible, donchs ara per ara los tals archs, no semblan pas elèctrichs, puig quant están encesos tots, cosa que no sempre succeeix, no s'hi veu mes enllà del nás, y com la major part de les nits s'apagan, quant no un l'altre, inútil es dir que sería convenient que s'aumentí la llum en una forma ú altre en un passeig tant hermós com és la rambla de Sant Joan.

Pera demà, a dos quarts de tres de la tarde, està anunciat a Reus, un grandios meeting catòlic en protesta contra'l projecte de llei d'Associacions que'l govern vol presentar a les Corts.

Sembla que'ls elements radicals ne preparen un altre'n contra de l'anterior.

Pera demà a la nit anuncia la companyia del Teatre Principal (Ateneu de Tarragona) la representació de l'hermós drama en tres actes del gran escriptor italià Giacosa que du per títol *Com les fulles*.

Tenim entès que és hasta una de les mellors produccions escèniques del teatre italià y una de les mes hermoses que produí la ploma de l'eminent escriptor.

Los veíns de la Baixada de Misericordia y dels voltants, se'ns queixan de lo abandonats que's troben en lo ram de vigilancia. Una volada de criatures mal educades molesten continuament ab bromes que no's poden tolerar, y may se troba per allí un agent de l'autoritat que posi remey a n'aquest abus, segons se diu perque'ls municipals los fan servir pera altres feynes més precises que vigilar lo barri.

Fa dies, a la mateixa Baixada una criatura prengué mal, y'ls veíns tingueren que cuidar-se de tot, perque les autoritats no hi pogueren intervenir pel senzill fet de que no hi eren.

Cridem respecte això l'atenció del senyor Alcalde.

COSTUMS TARRAGONINES

Darrerases obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL

HERÈU Y CABALÉ..... Preu: 2 ptas.

MONTERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Senyors Propietaris

Si desitjéu planter d'ametllers empeltats ja, de les mellors classes y de preus molt econòmichs procedents de la provincia de Lleyda, dirigiu-se al Sr. Joseph Ila, Comte de Rius, n.º 11, 1.º



Ibarra y Cia de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo día 29 de Novembre lo vapor **Cabo S. Sebastian**, son capitá D. Joan Zorrozuá, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Emulsió NADAL

Mellor que Scott y similars: Unica ab 80 per 100 oli bacallá tot assimilable. Usant oli sol, se tolera mal y perd vies intestinals. Reconstituyent nens, adults, vells; consunció, convalecencies, clorosis, embarás, lactancia, tos, tisis, escrófuls, raquitismes, anèmia. Certifican eminents doctors Col·legis Metges y Farmacèutichs.

MEDALLA DE PLATA

Xarop Hipofosfats NADAL Tònic reconstituyent, estimul. Hipofosfats cal, estircina, ferro, manganès, quinina, sosa, cuasina, neurostina (fósforo orgánich), format sosa.—Anèmia cerebral, enfermetats medulars, astenia muscular, activa digestia, deté caducitat orgánica.

MEDALLA DE PLATA

Glimina NADAL Antidiabètic infalible de «Limas de mar». Demaneu literatura.

Major, 14.—TARRAGONA

Tallers d'Arts=Sumptuaries

DE

FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSOR DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

Donya Carme Figuerola

VIUDA DE PERPIÑA

ESPECIALISTA EN PARTS

Ex-alumna de l'Hospital de Santa Creu, de Barcelona, ab dos anys de práctica en dit benèfich establiment, ofereix sos serveys.

Rambla de Sant Joan, 56, entressol

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.
Fora..... 1'50 »
Extranjer..... 2'00 »
Número d'avuy..... 0'15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalanista», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduïts

TARJETAS DE VISITA

Imprempta Sugrañes

AIGUES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGON

Aigua mineral-natural-purganta.—Prèu de l'ampolla 1 pesseta.

Sals naturals purgantes, depuratives, diurètiques, aperitives, lacsantes, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.

Prèu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal.

La millor purga a l'alcanç de tothom.—Cada capseta conté 25 graus de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dosis més que suficient per a una purga: Prèu 25 cèntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol per a loció i bany. Sulfatades-sòdiques, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1/2 kilo, 3'50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barrils per a 3 banys, 12 pessetes; 5 banys, 15 pessetes; 7 banys, 18 pessetes

Toilette íntime de les senyores.

Irrigacions vaginals y rentats vulvars ab la solució de les Sals Thymolades, son lo millor remey y'l més efícaç desinfectant

per a prevenir y curar les afeccions de l'aparell genital femení.—

Capseta Salus

contenint 6 paquets per a 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar per a preparar la més estomacal y econòmica Aigua de Taula. Sens rival en les afeccions del paidor, fette, ronyons y ventrell. Caixa de 10 paquets per a 10 litres d'aigua: 1 pesseta.

De venda en les principals Farmàcies y Drogueries

Unich depòsit en aquesta provincia: P. REDON, Plassa d'Olóza, 10, entressol, TARRAGONA

NEURASTENIES

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LES FARMACIES

Disponible

Sastreria y Camiseria d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionen tota mena de trajos y pessas per a senyors eclesiàstichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo millor dels tònic.

Sucre vermifrug del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey per a espulsar los cuchs.

Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes sas malalties.

Per a tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bô, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrien fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totes menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

EXQUISITS XACOLATES

de la casa

TUPIKAMBA

EXQUISITS XACOLATES
TUPIKAMBA
TOSTADERO DE CAFÉ
AROMA CONCENTRADO con Real Privilegio
TUPIKAMBA
SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unich Representant a Tarragona y J.ª de Comarca

En Joan Roset Sabatè.—Pastisseria

Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona



Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Octubre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament per a Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega per a Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions per a'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 d'octubre sortirà de Barcelona, l'1 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la flor tendre, fresca y esculida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmàcia y laboratori de A. Serra.—Reus

A la menudat Farmàcia del Centre.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA

directament per a Nova York, Habana y Vera Cruz Combinacions per a distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge per a Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de novembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

ANTONIO LOPEZ

directament per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes per a Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega per a Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, per a quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació per a'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge per a Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y per a Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega per a Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y per a Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 10 de novembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

ALICANTE

directament per a Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapur y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de novembre sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRUSTEGUI

directament per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVEVERDE

directament per a Tànger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife per a empendrer lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

per a Fernando Poo, ab escalas a Casablanca Mazagán y altres ports de la costa Occidental, d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tànger.—Sortides de Cádiz: dimarts, dimecres y divendres. Sortides de Tànger: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt còmode y tracte esmerat, com la acreditat en son dilatat servey. Rebaixa a famílies. Preus convencionals per a camarots de luxe. Rebaixa per a passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges per a tots los ports del món servits per líneas regulars. La empresa pot assignar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicades a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció de d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Per a més informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BORRÁS